سوال نمبر ۳: هيٺين مان ڪن ٻه ڇهن لفظن جا جملا ٺاهيو: (٦)

حجته الوداع وارو خطبو

لفظ	معنیٰ	جملا
ورندي	واپسی میں	مون اسڪول کان ورندي ظُهر جي نماز ادا ڪئي. /مون اسڪول کان ورندي حادثو ڏٺو.
ٻانهن	غلاموں	اسان کي ٻانهن سان سُٺو سلوڪ ڪرڻ گهرجي. /اسان کي ٻانهن جو خيال رکڻ گهرجي.
پڌرنامو	حقیقت	قرآن شريف اسلامي احڪامن جو ڪليل پڌرنامو آهي.
پڇاڻو	پوچھ گچھ	قيامت واري ڏينهن اسان کان پنهنجي عملن بابت پڇاڻو ٿيندو. /آخرت ۾ نماز بابت پُڇاڻو ٿيندو.
پڇاڙي	آخری	پاڻ سڳورا ﷺ ڌڻي سڳوري جا پڇاڙي نبي آهن.
لڄن	عزتیں	اسان کي هڪٻئي جي لڄن جو احترام ڪرڻ گهرجي.

حضرت سلمان فارسي رضي الله تعاليٰ عنه

لفظ	معنیٰ	جملا
نامور	مشہور	حضرت شاھ عبداللطيف ڀٽائيؒ سنڌ جو نامور شاعر ٿي گذريو آهي.
پيشوا	مذہبی رہنما	حضور ﷺ مسلمانن جا عظيم پيشوا آهن.
ڪارڻ	وجہ	موڪل ڪارڻ اڄ اسڪول بند آهي.
ڏس	پتہ	مون احمد کي سلمان جي گهر جو ڏس ڏنو.
ڦيرو	تبدیلی	اڄ موسم ۾ تمام گهڻو ڦيرو اچي ويو آهي.

حضرت امام جعفر صادق عليه السلام

لفظ	معنیٰ	جملا
نسبي	نسلی	حضور ﷺ نسبي فخر ختم ڪرڻ جي هدايت ڪئي آهي.
پيڙهي	پشت	امام جعفرؒ حضرت علي جي پيڙهي مان آهن.
فيض	فائدہ	اسان کي بزرگن جي صحبت مان فيض حاصل ڪرڻ گهرجي.
فاجر	جھوٹا	فاجر ماڻهو سان دوستي نه رکڻ گهرجي.
فاسق	منافق	فاجر ۽ فاسق ماڻهن کان هميشه پري رهڻ گهرجي.
مستحق	حقدار	اسان کي مستحق ماڻهن جي مدد ڪرڻ گهرجي.

WWW.USMANWEB.COM

قائد اعظم جا ارشاد

لفظ	معنیٰ	جملا
ڪيائڻ	گھبرانا	اسان کي نيڪ ڪم ڪرڻ کان ڪيائڻ نہ گھرجي.
معمار	تعمیر کرنے والا	شاگرد مستقبل جا معمار هوندا آهن.
موزون	درست	هر شاگرد کي موزون تعليم حاصل ڪرڻ گهرجي.
تربيت	پرورش	ٻارجي سُٺي تربيت ڪرڻ والدين جو فرض آهي.
برداشت	صبر	اسلام اسان کي برداشت جو درس ڏني ٿو.
تتُ	خلاصہ	قائد اعظم جي ڳالهين جو تتُ ڪم ۽ بس ڪم آهي.
بهبود	بھلائی	اسان کي غريب ماڻهن جي بهبود لاءِ ڪم ڪرڻ گهرجي.
تعاون	مدد	هر شهري کي انتظاميا سان تعاون ڪرڻ گهرجي.
جدوجهد	کوشش	اسان کي ملڪ جي ترقي لاءِ جدوجهد ڪرڻ گهرجي.

اتحاد ، تنظيم ۽ يقين محڪم

لفظ	معنیٰ	جملا
تنظيم	نظم و ضبط	قومن جي ترقي لاءِ تنظيم ضروري آهي.
سرفراز	کامیاب	اتحاد قوم کي دنيا ۾ سرفراز بڻائي ٿو.
احترام	عزت	اسان کي والدين جو احترام ڪرڻ گهرجي.
عمل پيهم	مسلسل کوشش	پاڪستان مسلمانن جي عمل پيهم سان وجود ۾ آيو.
ويڇا	دوریاں	پاڪستاني قوم کي پنهنجا ويڇا وساري هڪ ٿيڻ گهرجي. /مسلمانن کي پنهنجا ويڇا وسارڻ گهرجن.

WWW.USMANWEB.COM

مولانا دين محمد وفائي

لفظ	معني	جملا
اوائلي	شروعاتي	مولانا وفائي اوائلي تعليم پنهنجي والد کان حاصل ڪئي.
ڄمار	عمر	پاڻ سڳورن ﷺ کي چاليهن سالن جي ڄمار ۾ نبوت ملي./منهنجي ڄمار پندرهن سال آهي.
ناماچار	مشهور	حضرت سلمانؓ هڪ ناماچار صحابي هو.
مهاڀاري	جنگ عظيم	پهرين مهاڀاري لڙائي ١٩١٣ع ۾ ٿي.
اڳري	پيش پيش	فوزيه نيڪ ڪمن ۾ سڀ کان اڳري رهندي آهي.
ڌاڪو	رعب	مولانا وفائي جو علمي ڌاڪو اڄ تائين قائم آهي.

مائي خيري

لفظ	معنيٰ	جملا
رائج	قائم	پاڪستان ۾ اردو زبان رائج آهي.
معذور	اپاهج	اسان کي معذور ماڻهن جي مدد ڪرڻ گهرجي.
گهرجائو	ضرورتمند	گهرجائو ماڻهن جي مدد ڪرڻ ثواب جو ڪم آهي.
طالب علم	شاگرد	طالب علم مستقبل جا معمار هوندا آهن.
نقش قدم	پيروي ڪرنا	اسان کي پاڻ سڳورن ﷺ جي نقش قدم تي هلڻ گهرجي.
بقاءُ	بقاء	هن فاني دنيا کي بقاءُ حاصل ڪونهي.
نيڪ نامي	نيڪ نام هونا	نيڪ ڪم ڪرڻ سان انسان جي نيڪ نامي ٿئي ٿي.
رحلت	وفات	مائي خيري سن ١٢٧٢ھ ۾ رحلت ڪئي.

هنر دولت آهي

لفظ	معنيٰ	جملا
لقاءُ	منظر	سون اڄ روڊ تي پولڙي جو لقاءُ ڏٺو./سون اڄ روڊ تي حادثي جو لقاءُ ڏٺو.
جيئرو	زنده	شهيد هميشه جيئرو رهي ٿو. (القرآن)
رڻ	ريگستان	اُٺ رڻ جو جانور آهن./سورج رڻ جو پکي آهي.
حيلا	ڪوشش	علي امتحان ۾ پاس ٿيڻ جا وڏا حيلا ڪيا./شهزاي جانورن کي ڳارڻ جا وڏا حيلا ڪيا.

خط

لفظ	معني	جملا
مهر	مهرباني	ڏٺي سڳورو مهر جا مينهن وسائي ٽڙن کي گلشن ڪري ٿو.
پيرو	مرتبه	آئون سوڻن جو ڏڙو هڪ پيرو گهمڻ ويو آهيان./مسلمانن تي هڪ پيرو حج فرض آهي.

WWW.USMANWEB.COM

سٿاءُ	ترتيب	اسان کي هرڪم **سٿاءُ** سان ڪرڻ گهرجي.
پاڙا	محلے	اسان کي پنهنجا **پاڙا** صاف رکڻ گهرجن.
ڳڻتي	افسوس	اسان کي آخرت جي **ڳڻتي** ڪرڻ گهرجي.
ٿورائتو	احسان مند	اسان کي والدين جو هميشه **ٿورائتو** رهڻ گهرجي.
طويل	لمبا	خط **طويل** نه لکڻ گهرجي.

بين الاقوامي عدالت

لفظ	معنيٰ	جملا
ويڙهه	جھگڑا	**ويڙهه** ۽ جنگ ۾ تمام گهڻو جاني ۽ مالي نقصان ٿئي ٿو.
تڪرار	لڑائی	پاڪستان ۽ هندوستان جو ڪشمير تان **تڪرار** آهي.
نبيرو	حل	**ويڙهه** ۽ **تڪرار** جو **نبيرو** انصاف سان ڪرڻ گهرجي.
دائمي	ہمیشہ	**دائمي** ذات الله تعاليٰ جي آهي.
جوڙي	بنائی	هي دنيا الله تعاليٰ **جوڙي** آهي.
مُدي	عرصے	عادل گهڻي **مُدي** کان پوءِ اسڪول آيو. /گهڻي **مُدي** کان ڪراچي جو موسم گرم آهي.

اجرڪ

لفظ	معنيٰ	جملا
سڃاڻ	پہچان	اجرڪ سنڌ جي ثقافت جي **سڃاڻ** ۽ **سوکڙي** آهي.
سوکڙي	سوغات	مون کي دوست **سوکڙي** طور اجرڪ ڏني. /اجرڪ سنڌ جي هڪ بهترين **سوکڙي** آهي.
اهڃاڻ	علامات	**اهڃاڻ** سان معلوم ٿئي ٿو ته اجرڪ سنڌ جو قديم هنر آهي/اجرڪ جا قديم **اهڃاڻ** موجود آهن
ڍنگ	طريقہ	اسان کي هرڪم **ڍنگ** سان ڪرڻ گهرجي.
مان	عزت	سنڌ جا ماڻهو مهمانن کي تمام گهڻو **مانُ** ڏيندا آهن. /اسان کي بزرگن جو **مان** رکڻ گهرجي.
ڏيساور	بيرون ملڪ	منهنجو دوست **ڏيساور** ۾ رهندو آهي. /عادل اڄ **ڏيساور** ويندو.

ميرن جي دربار

لفظ	معنيٰ	جملا
ڇهڇٽو	رونق	اڄ بازار ۾ ڏاڍو **ڇهڇٽو** لڳل هو.
حشام	هجوم	اڄ بازار ۾ **حشام** ماڻهو هئا.
نماءُ	نمائش	اڄ اسڪول ۾ ڪتابن جو نماءُ هو.
سانت	خاموشي	اڄ ڪلاس ۾ ڏاڍي **سانت** آهي.

WWW.USMANWEB.COM

شڪيل	خوبصورت	اڄ موسم ڏاڍو شڪيل آهي.

ڪينجهر ڍنڍ

لفظ	معنيٰ	جملا
داستان	قصہ/ڪهاڻي	سسئي پنهون سنڌ جي داستان مشهور آهي.
مکيہ	اهم	ڪراچي پاڪستان جو مکيہ شهر آهي.
وسيلو	ذريعہ	نماز آخرت ۾ نجات جو مکيہ وسيلو آهي.
ڏيهي	ملڪي	اسان کي ڏيهي شيون استعمال ڪرڻ گهرجن.
پرڏيهي	غير ملڪي	موئن جو دڙو گهمڻ لاءِ ڪيترائي ڏيهي، پرڏيهي سياح ايندا آهن.
ساهت	ادب	شاهہ صاحب سنڌي ساهت جو هڪ عظيم نالو آهي.
وندر	مشغلو	منهنجو وندر سٺا ڪتاب پڙهڻ آهي.

رڌ پچاءُ

لفظ	معنيٰ	جملا
چارِ	راڪه	ڳوٺن ۾ ٿانو چارِ سان صاف ڪيا ويندا آهن. /اسان کي ٿانو چارِ سان صاف ڪرڻ گهرجن.
ڳنڍڻ	سالن	گوشت جو ڳنڍڻ تمام لذيذ ٿيندو آهي. /مون کي گوشت جو ڳنڍڻ پسند آهي.
ريت	طرح	اسان کي هرڪم چڱي ريت ڪرڻ گهرجي.
اوير	دير	نيڪ ڪم ڪرڻ ۾ اوير نہ ڪرڻ گهرجي.

ٻہ تہ ٻارهن

لفظ	معنيٰ	جملا
ڳڻتي	افسوس	اسان کي آخرت جي ڳڻتي ڪرڻ گهرجي.
ٻڌي	اتحاد	ٻڌيءَ ايڪي ۾ وڏي طاقت آهي.
ڏونگر	پهاڙ	ڪي ٽو پاڪستان جو سڀ کان وڏو ڏونگر آهي/پاڪستان ۾ بي شمار ڏونگر آهن.
هير	هوا	صبح جو ٿڌي ٿڌي هير گهلندي آهي. /ڪراچي جي هير معتدل آهي.
هوريان	آهستہ	اسان کي هوريان هوريان ڳالهائڻ گهرجي.
سهڪار	تعاون	هر شهري کي انتظاميا سان سهڪار ڪرڻ گهرجي/اسان کي هڪ ٻئي سان سهڪار ڪرڻ گهرجي.

WWW.USMANWEB.COM

نصر پور

لفظ	معنيٰ	جملا
جھونن	قديم	نصر پور سنڌ جي جھونن شھرن مان ھڪ آھي.
ھاڪ	شھرت	اجرڪ جي ھاڪ ڏيھہ توڙي پرڏيھہ ۾ بہ آھي/اجرڪ جي ھاڪ سڄي دنيا ۾ آھي.
ڏيھہ	ديس	اسان جي ڏيھہ جو نالو پاڪستان آھي.
پرڏيھہ	پرديس	منھنجو دوست پرڏيھہ ۾ رھندو آھي.
جوڙائي	بناوٽ	ڀنڀور مسجد ماني خيري جوڙائي ھئي.
اوج	عروج	سنڌي ادب جو اوج اڄ تائين قائم آھي. /اڄ گرمي پنھنجي اوج تي آھي.

جھڙو راڄ تھڙو ڀاڳ

لفظ	معنيٰ	جملا
گھڻو	زياده	احمد گھڻو عرصي کان بيمار آھي.
قول	وعدو	مسلمان کي قول جو پڪو ھئڻ گھرجي.
خونريزي	قتل و غارت	جنگ ۾ تمام گھڻي خونريزي ٿيندي آھي.
تحفي	سوغات	اجرڪ تحفي طور بہ استعمال ٿيندي آھي.
بيلي	دوست	اسلم ۽ ارشد پاڻ ۾ بيلي آھن.
آزمودو	امتحان	سڄي دوست جو آزمودو نہ وٺڻ گھرجي.
پرجا	عوام	پاڪستان جي پرجا ڏاڍي محنتي آھي.
نيٺ	آخرڪار	علي نيٺ محنت ڪري امتحان ۾ پاس ٿي ويو.
جابلو	پھاڙ	بلوچستان ۾ ڪيترائي جابلو علائقا آھن.
ڪڙمي	ڪسان	اسان جي ملڪ جا ڪڙمي ڏاڍا محنتي آھن.
واٽ	راستہ	اڄ مون واٽ تي ھلندي ھڪ نانگ ڏٺو.

WWW.USMANWEB.COM

وائي (نظم)

لفظ	معنيٰ	جملا
آڳي	الله تعاليٰ	اُڀ ۽ پَٽَ جو خالق آڳي آهي.
اُڀ	آسمان	رات جو اُڀ تارن سان ڀريل هوندو آهي.
ڀلي	اچهي	رايل تمام ڀلي ڇوڪري آهي.
پَٽ	زمين	پاڪستان جي پَٽ تمام گهڻي زرخيز آهي.
پسارا	نظارے	هن فاني دنيا جا پسارا ڪوڙا آهن.
ڏون	دو	هي فاني دنيا ڏون جي آهي.

نيڪي (نظم)

لفظ	معنيٰ	جملا
قلب	دل	قلب کي الله تعاليٰ جي ذڪر سان روشن ڪرڻ گهرجي.
رضا	رضا مندی	اسان کي الله تعاليٰ جي رضا جو خيال رکڻ گهرجي.
توفيق	همت	شال الله تعاليٰ اسان کي سڌي واٽ تي هلڻ جي توفيق ڏني.
نوڙي	جهک کر	اسان کي نوڙي هلڻ گهرجي.
ارجمندي	قدروقيت	ارجمندي حاصل ڪرڻ لاءِ نوڙي هلڻ گهرجي.

ڏيئو (نظم)

لفظ	معنيٰ	جملا
ڪکائڻ	تنکے	ڏيئو ڪکائڻ گهرن کي روشن ڪري ٿو.
ڪڙمين	کسانول	ڏيئو ڪڙمين جي ڪم ڪار ۾ مدد ڪندو آهي.
سُهائي	روشني	ڏيئو ٻاڻ سڙي ٻين تائين سُهائي پهچائي ٿو.
سراسر	برابر	ڏيئي ۾ سراسر سچائي رکيل آهي.
لاٽ	لو	هوا لڳڻ سان ڏيئو پنهنجي سر لاٽ کي جهڪائي ٿو.

WWW.USMANWEB.COM

ٻڌايون سُک جو ڪو سنسار (نظم)

لفظ	معنيٰ	جملا
حقارت	نفرت	اسان کي غريبن سان حقارت نہ ڪرڻ گهرجي.
ڪينو	ڪينہ	اسان کي پنهنجي دل ۾ ڪنهن لاءِ بہ ڪينو نہ رکڻ گهرجي.
ساڙ	جلن	اسان کي ڪنهن جي ڪاميابي تي ساڙ نہ ڪرڻ گهرجي.
سنسار	دنيا	هن سنسار جو مالڪ ۽ خالق ڌڻي سڳورو آهي.
ڪدورت	ميل رکهنا	اسان کي پاڻ ۾ ڪدورت نہ رکڻ گهرجي.
اڙدايون	غرور	اسان کي پاڻ سان اڙدايون ختم ڪرڻ گهرجن.

پيارا وطن (نظم)

لفظ	معنيٰ	جملا
هاڪارا	مشهور	پاڪستان ۾ ڪيترا ئي هاڪارا شاعر آهن.
جياپو	زندگی	هوا ۽ پاڻي جاندارن جو جياپو آهي.
سرس	بے حد	اسان جو وطن سرس سهڻو آهي.
سونهارا	خوبصورت	اسان جي وطن ۾ ڪيترائي سونهارا علائقا آهن.
گهوري	قربان	هوش محمد شيدي پنهنجي وطن تان جان گهوري ڇڏي.
مٽ	ثاني	اسان جي دين جو مٽ پيو ڪو بہ دين ڪونهي.
هٻاءُ	خوشبو	اسان جي ديس جي مٽي ۽ هوائن ۾ هٻاءُ آهي.

هاري (نظم)

لفظ	معنيٰ	جملا
سگهارا	طاقتور	اسان جي ملڪ جا هاري سگهارا ۽ محنتي آهن.

WWW.USMANWEB.COM

مهل	وقت	اسان کي هر ڪم مهل تي ڪرڻ گهرجي.
ساجهر	سوير	علي ساجهر اُٿي ٻيڙيان نماز ادا ڪندو آهي.
سنگ	ساٿه	هاري جي محنت سان سُک جو سنگ ملي ٿو.
ڪٽي	داڻا	هاري هڪ هڪ ڪٽي جي سنڀار ڪندو آهي.
ڪيچ	انبار	هاري پنهنجي محنت سان ڪٽي مان ڪيچ خرار پيدا ڪندو آهي.
ڳڻ	ڳُڻ	هاري جي محنت جو زمانو ڳڻ ڳائي ٿو.

سوال نمبر ۴ (الف) هيٺين مان ڪن به چئن(۴) لفظن جا ضد لکو: (۴)

لفظ	ضد	لفظ	ضد	لفظ	ضد	لفظ	ضد
اُڌاري	نقدي	آقا	غلام	حرام	حلال	پڇاڙي	اڳياڙي
عجمي	عربي	انتها	ابتدا	اُتر	اولهه	خراب	سٺو
خوبصورت	بدصورت	ڳُڻ	اوڳڻ	اوڪو	سوڪو	علم	جهالت
شهزور	ڪمزور	اوير	سوير	ٻاهه	پاڻي	ڏڪار	سُڪار
آسمان	زمين	رهبر	رهزن	صحيح	غلط	ڪاميابي	ناڪامي
ڪمال	زوال	اعليٰ	ادنيٰ	گهٽ	وڌ	ولادت	وفات
والد	والده	خلاف	حمايت	خادم	مخدوم	سخي	ڪنجوس
نيڪ	بد	کُليل	بند	خوشي	غمي	ڳوٺن	شهرن
اسيري	غريبي	خاص	عام	سڙڻ	جيئڻ	عوام	حڪومت
نئون	پراڻو	ڪاميابيون	ناڪاميابيون	قديم	جديد	پڪيون	ڪچيون
شهر	ڳوٺ	آخر	اول	ڏيهي	پرڏيهي	تعريف	گلا
گُل	ڪنڊو	تڪرار	نبيرو	جنگ	امن	نقصان	فائدو
خالي	ڀريل	سچو	ڪوڙ	مُلڪي	غير مُلڪي	ڪوڙ	سانت
مهمان	ميزبان	مرد	عورت	ٻريرو	ويجهو	اُچا	سادا

WWW.USMANWEB.COM